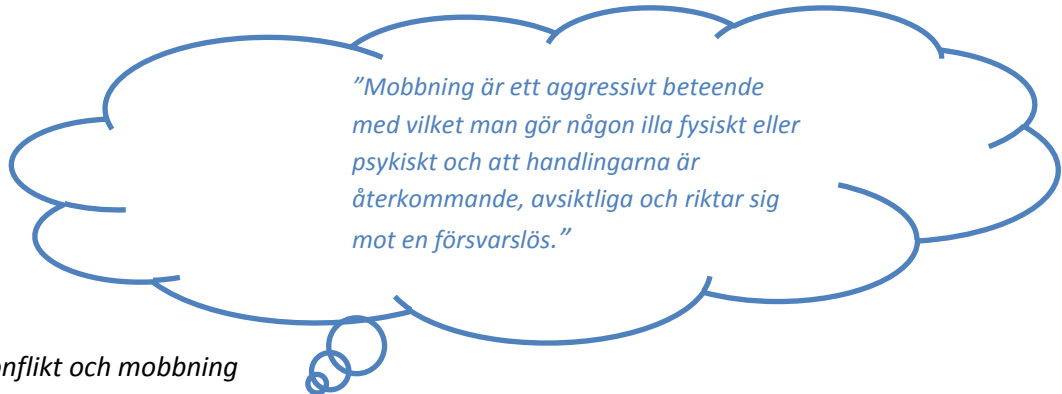

Plan för att förebygga och ingripa vid mobbning

1. Vad är Mobbning?

Salmivalli (2009) definierar mobbning på följande sätt :

Skillnad mellan konflikt och mobbning

Det som enligt forskare skiljer mobbning från konflikter är den maktobalans som finns mellan den som mobbar och den som blir mobbad – de är inte jämnstarka såsom i konflikter. Maktobalansen kan bestå av att mobbaren är fysiskt större/starkare, verbalt skickligare, äldre, har fler kompisar, högre status i gruppen, känner till offrets svagheter och får stöd av de övriga i gruppen.

Indirekt och direkt mobbning

Mobbning kan delas i indirekt och direkt mobbning. Direkt är mobbning t.ex. då mobbaren sparkar, slår, tar saker, hotar, kallar personen med fula namn. Indirekt mobbning handlar om ryktesspridning, att ljuga, prata bakom ryggen på någon och medvetet utsluta någon ur gruppen

Mobbningsbeteenden som förekommer i daghemmen är enligt Stoor-Grenner & Kirves (2010) följande:

Fysisk mobbning

Psykisk mobbning

Verbal mobbning

Slå	Hota	Skälla eller skymfa
Sparka	Manipulera	Kalla vid öknamn
Dra krokben	Utöva utpressning	Retas
Stå som hinder	Göra miner och grimaser	Håna
Riva i kläder	Utesluta	Kommentera hår, kläder m.m.
Knipa	Ändra på lekens regler	Prata bakom ryggen
Kasta stenar och sand	Prata bakom ryggen	Låta bli att prata med någon, titta då någon tilltalar en
Störa och söndra lekar		

2. Förebyggande av mobbning

All personal på daghemmet, men även föräldrarna har ett ansvar för attityder, värderingar och trivsel på daghemmet. Fostringsgemenskapen är viktig även i det mobbningsförebyggande arbetet. Både föräldrar och personal är delaktiga i arbetet med att förhindra att mobbningsituationer uppstår.

A och O är att personalen varje stund är medveten om sitt sätt att vara tillsammans med barnen. Fysiska handgripligheter, ilska, elakhet, ironi och time-out hör inte hemma i arbetet med barn. Barn ska alltid bemötas med vänlighet och med respekt för deras fysiska och psykiska integritet i alla situationer.

Personalen skall vara närvarande och diskutera tillsammans med barnen om vad som är rätt och fel.

Vi jobbar förebyggande

- Smågruppsarbete
- Pratar med barnen om mobbning. Vad det är, hur det upplevs osv. tex att inte bli bjuden på kalas
- Skapar vi-känsla genom gruppstärkande lekar; låter alla barn få vara med i lekarna.
- Fokuserar på det positiva i barnets handlingar.
- Lär barnen att säga förlåt, att förlåta och att ta emot förlåtelse.
- Vuxna bjuder på sig själva och vågar göra bort sig.
- Ser till att ingen är utanför; ser till att alla har en lekkamrat.
- Förstärker status hos barn som riskerar att bli utsatta; barnet får t.ex. vara extra duktigt på något.
- Stannar upp när vi ser bråk, även "skojbråk".
- Gör positiva aktiviteter tillsammans.
- Vi erbjuder alternativa handlingsmönster; t.ex. "ej slå, men du kan paja, så här..."
- Berättar en saga där handlingen går ut på det som skett, men med fiktiva namn.
- Jobbar med material för att lära oss hantera känslor och främja goda relationer.
- Genomför kartläggning av hur barnen trivs på daghemmet. Som bilaga finns ett frågeschema för samtal med barn på dagis.
- Upprätthåller god kontakt till barnets föräldrar.
- Ta upp temat mobbning på föräldramöten och kom överens om regler
- Tillåter inte kalasinbjudningar via daghemmet.
- Föräldrar meddelar daghemmet, när barnet berättar om negativa kamratrelationer.
- Arrangerar föräldrasamtal.
- Gör upp trivselregler på daghemmet, både för barn och personal.

- Använder tips och idéer för att jobba målinriktat för goda relationer.
- Tar barnet på allvar, då det berättar om situationer där det blivit fel behandlat.
- Vi vuxna fungerar som förebilder i allt vad vi gör, även i hur vi behandlar varandra. Vi visar varandra respekt och löser problem. Vi skall vara lyhörda och närvarande och ingripa då det behövs. Det är vi vuxna som vägleder barnen att utveckla en värdegrund där alla har lika värde.

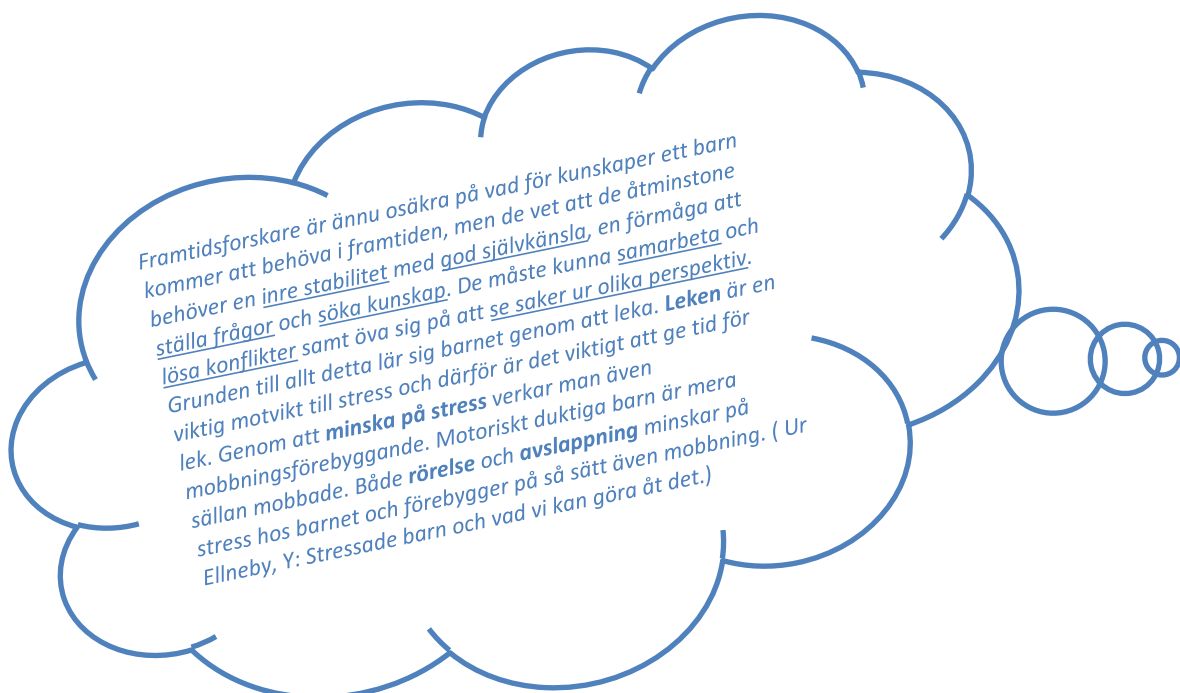
Metoder och verktyg att använda som stöd

- EQ-dockan
- Stegen
- Stegvis
- Start
- Kompisväskan
- Känslokort
- Material gällande Barnkonventionen
- Mini-Röris
- Barnyoga
- Avslappningssagor (Lilla Chilla)
- Massage / ritsagor
- Drama
- Häjyherneitä ja lempeyslientä
- Molli-tunteet taidoksi
- Piki; materiaali paketti

Det finns många aktiviteter i den dagliga verksamheten i daghemmet som verkar mobbnings- förebyggande:

- Gymnastik
- Utevistelse
- Vistelse i naturen och skogen
- Sagostunder
- Nära stunder tillsammans med barnet
- Grupsituationer
- Musikstunder och sångstunder
- Prata om känslor och lära sig känna igen dem
- Fria leken

Det är viktigt att personalen är nära och observerar vad som sker i den fria leken och i olika väntesituationer, eftersom det ofta är just där som mobbningsituationer uppstår.

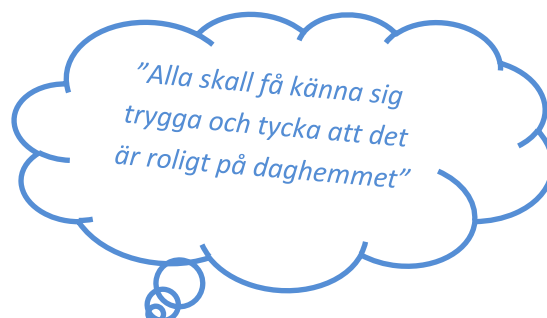
3. Ingripande i mobbning

På daghem bör målet vara att ingen mobbning förekommer.

Men om de vuxna i personalgruppen upptäcker kränkande beteende har man skyldighet att ingripa genast. Personalen bör göra klart för barnen att kränkande beteende inte accepteras. Mobbning upphör inte automatiskt utan kan öka om man inte tar itu med situationen genast. När man reder ut en incident med barnen ska man inte göra det offentligt, eftersom det är mer kränkande för barnen. **Det är inte så viktigt att hitta den "riktiga" sanningen utan att tillsammans med barnen komma fram till en lösning på problemet.**

Så här går vi tillväga vid en mobbningssituation:

- ⇒ Ingriper genast och upprätthåller nolltolerans mot osakligt beteende / Tar föräldrars berättelser om sin oro över sitt barn på allvar! Föräldrarna är experter på sina barn!
- ⇒ Håller allvarssamtal med det barn som uppfört sig illa. Varje barn får berätta, rita, måla eller skriva sin egen version av det som hänt, utan att bli avbrutet av andra. Den vuxna tolkar det som hänt och barnet får komma med förslag till lösningar. Den vuxna håller sina personliga känslor utanför. Frågor vi ställer: Vad har hänt? Händer det ofta? Vem säger det? Var händer det? Varför tror ni att det händer?
- ⇒ Följer med situationen i några dagar och sedan diskuterar det inträffade med föräldrarna. Det är viktigt att man har observerat och dokumenterat konkreta händelser och att man kan beskriva sakligt hur barnen har fungerat i mobbningssituationen.
- ⇒ Barnens föräldrar har rätt att få information om barnet har blivit utsatt för mobbning eller om barnet har utsatt andra för mobbning. Då man diskuterar med barnens föräldrar är det viktigt att man diskuterar med båda parternas föräldrar. Detta visar att man tar situationen på allvar
- ⇒ Vi gör klart för föräldrarna att vår målsättning är att hjälpa barnen och inte att bestraffa dem. Vi berättar på vilka sätt vi konkret kommer att hjälpa barnet.
- ⇒ När man upptäcker en mobbningssituation på daghemmet är det viktigt att man dokumenterar hur man ingripit och hur man följt upp situationen (Bilaga 2.)

Bilaga 1

Frågeschema för samtal med barn på daghem (från Kompisväskan / teorihäftet)

1. Tycker du om att vara i den här gruppen?
2. Är det något du tycker speciellt mycket om att göra här?
3. Finns det något som du inte tycker om att göra?
4. Berätta om uteleken på dagis? Vad brukar du leka och med vem? Vad tycker du att är roligt? Vad tycker du att är tråkigt? Vad händer då?
5. Vilka barn tycker du bestämmer mest när ni leker på egen hand? Hur kommer det sig, tror du, att det är just dessa barn som bestämmer?
6. Vem brukar du sitta tillsammans med i gruppen? Hur fungerar det?
7. Tycker du att alla barn i gruppen har det bra? Tycker du att det är synd om någon?
8. Om du själv kunde välja, vilka skulle vara dina bästisar i gruppen?
9. Har du några idéer hur man kunde få det ännu bättre i gruppen?
10. Är det något annat du vill berätta för mig?

Bilaga 2

Dokumentation av mobbningsrelaterad händelse

Tidpunkt: _____

Plats: _____

Inblandade: _____

Beskrivning av situationen:

Åtgärder:

Vem följer upp: _____

Datum för uppföljning: _____

Uppföljning:

Datum: _____ Namn: _____